

ТРИМЕСЕЧНИ ФИНАНСОВИ СМЕТКИ ЗА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

I. Въведение

Българската народна банка в съответствие с чл. 42 от Закона за БНБ отговаря за съставянето на тримесечните финансови сметки, включително за сектор „Държавно управление“. Данните се съставят в съответствие с *Регламент № 501/2004 на Европейския парламент и Съвета за тримесечните финансови сметки за сектор „Държавно управление“*. Съгласно чл.7 от Регламента, динамичните редове съдържат данни от четвърто тримесечие на 1998г.

Тримесечните финансови сметки за сектор „Държавно управление“ дават изчерпателна представа за финансовата ситуация и финансовите отношения на сектор „Държавно управление“ и на съставлящите го подсектори. Данните включват балансови финансови позиции (наличности) – *таблици 1–5* и трансакции (потоци) – *таблици 6–10*, извършени между институционални единици, групирани в институционални сектори/подсектори, и между тях и сектор „Останал свят“.

Обхват на сектор „Държавно управление“ (S.13)

Сектор „Държавно управление“ (S.13) – *таблици 1, 2, 6 и 7* се състои от всички единици, включени в подсектори „Централно държавно управление“ (S.1311), „Местно държавно управление“ (S.1313) и „Социалноосигурителни фондове“ (S.1314).

Подсектор „Централно държавно управление“ (S.1311) – *таблици 3 и 8* обхваща институционални единици, чиито дейности са финансирани главно от централния бюджет – министерства; държавни и изпълнителни агенции, които са независими юридически лица; университети и болници, финансирани от правителството; извънбюджетни фондове и други публични институции.

Подсектор „Местно държавно управление“ (S.1313) – *таблици 4 и 9* включва всички общини, болниците, финансирани от тях, и общински извънбюджетни сметки и фондове.

Подсектор „Социалноосигурителни фондове“ (S.1314) – *таблици 5 и 10* включва Националния осигурителен институт и Националната здравноосигурителна каса.

II. Основни принципи, класификация и източници

Методологическите принципи и правила при съставянето на тримесечните финансови сметки за сектор „Държавно управление“ са в съответствие с изискванията на Европейската система от сметки (ESA'95), посочени в *Регламент (ЕК) 2223/96* от 25 юни 1996 г. и Ръководството за държавен дълг и дефицит (MGDD).

Основни методологически принципи:

Принцип на двустранното записване – в националните сметки всяка трансакция следва да бъде отчетена веднъж като изменение в активите и веднъж като изменение на пасивите.

Оценяване – финансовите активи и пасиви следва да бъдат оценявани по тяхната текуща пазарна цена.

Консолидация – Регламент 501/2004 изисква консолидирани и неконсолидирани данни за наличностите и трансакциите на сектор „Държавно управление“ и консолидирани данни за съставлящите го подсектори. При консолидацията на ниво сектор/подсектор финансовите отношения между институционалните единици, принадлежащи на един и същи институционален сектор/подсектор, следва да бъдат елиминирани.

Време на отчитане – данните следва да бъдат отчитани при спазването на принципа на текущото начисляване – при възникването, трансформирането или отписването на активите и пасивите.

Класификация и обхват на финансовите инструменти:

- *AF1: Монетарно злато и специални права на тираж (СИТ):* Инструментът се състои от златото, държано като компонент на чуждестранните резерви от страна на монетарните власти (финансов актив само на централната банка), и международните резервни активи, създадени от Международния валутен фонд. Поради това, че институционален сектор „Държавно управление“ не е възможно да притежава активи под формата на *Монетарно злато и специални права на тираж*, в таблиците с данни тази позиция е обозначена с М (не е възможно да съществува такъв случай).
- *AF2: Валута и депозити:* В актива този инструмент включва валута в брой, прехвърляеми и други депозити. Поради това, че институционален сектор „Държавно управление“ не е възможно да емитира валута или да приема депозити, в пасива тази позиция е обозначена с М (не е възможно да съществува такъв случай).
- *AF33: Ценни книжа, различни от акции, с изключение на финансови деривати:* В актива тази позиция включва краткосрочни дългови ценни книжа, издадени от другите подсектори на сектор „Държавно управление“ и сектор „Останал свят“ и дългосрочни ценни книжа, издадени от другите подсектори на сектор „Държавно управление“, от останалата част резиденти и сектор „Останал свят“. В пасива са включени краткосрочните и дългосрочните дългови ценни книжа, издадени от подсекторите на сектор „Държавно управление“.

- *AF34: Финансови деривати:* Инструментът включва всички видове компенсаторни инструменти, издадени от сектор „Държавно управление“ във връзка с процеса на приватизация.
- *AF4: Заеми:* Инструментът се състои от краткосрочни и дългосрочни заеми в левове и в чуждестранна валута отпуснати/получени на/от всички резидентни и нерезидентни институционални единици.
- *AF5: Акции и други активи:* В актива инструментът включва котираните и некотираните акции, притежавани от сектор „Държавно управление“, както и други активи, състоящи се от собствения капитал на Българската народна банка и инвестициите на сектор „Държавно управление“ в капитала на държавни предприятия, които не емитират ценни книжа с права на собственост под формата на акции. Инструментът също така включва акции и други активи, емитирани от нерезиденти.
- *AF7: Други сметки, подлежащи на получаване/плащане:* Инструментът включва търговски кредити и аванси (кредити, които не са включени под формата на други финансови инструменти) и други сметки, подлежащи на получаване/плащане, с изключение на търговски кредити и аванси (включват се другите активи/пасиви на сектор „Държавно управление“, данъчни вземания/задължения от/към финансовия сектор и нефинансовия сектор и данни за европейските средства).

Източници

Източници на информация

При съставянето на данните за тримесечните финансови сметки за сектор „Държавно управление“ БНБ използва следните източници на първична информация:

Българска народна банка – „Международна инвестиционна позиция“, „Платежен баланс“, „Външен дълг“ и „Парична статистика“ за сектор „Държавно управление“;

Министерство на финансите – оборотни ведомости на бюджетните и извънбюджетните единици, данни за европейските средства, „Консолидирана фискална програма“, „Държавен дълг“;

Национален статистически институт – годишни балансови данни на нефинансовите предприятия, другите финансови посредници и финансовите спомагатели, балансови данни за държавните и общински болници, данни за данъците и социалните осигуровки на база времево изместен касов метод;

Централен депозитар – данни за компенсаторните инструменти и акции по вид, емитент и държател.

**III. Периодичност
и навременност на
публикацията**

Данните се публикуват на интернет страницата на БНБ 110 дни след края на отчетното тримесечие (датите на публикация са включени в *Календара за разпространение на статистически данни* на БНБ).

**IV. Политика на
ревизии**

Политиката на ревизии на данните за тримесечните финансови сметки за сектор „Държавно управление“ се основава на следните принципи:

- 1) всяка публикация включва ревизия на данните за предходните тримесечия при наличие на нова или допълнителна информация;
- 2) ревизии могат да бъдат извършени през април в резултат от подобряване на съгласуваността на данните за тримесечните финансови сметки за сектор „Държавно управление“ и Нотификационните таблици за дефицита и дълга и през октомври в резултат от подобряване на съгласуваността на данните за тримесечните финансови сметки за сектор „Държавно управление“, годишните финансови сметки и Нотификационните таблици;
- 3) ревизии могат да бъдат извършени и във връзка с промяна в методологията на Евростат и/или методологически препоръки дадени от Евростат.

V. Контакти

Въпроси по методологията или относно публикуваните данни за тримесечните финансови сметки за сектор „Държавно управление“ можете да изпращате на Емил Димитров, директор на дирекция „Статистика“ (Dimitrov.E@bnbank.org), и Корнелия Бежанова, главен експерт в отдел „Финансови сметки и общоикономическа статистика“ (Bezhanova.K@bnbank.org), или по пощата на следния адрес:

*Българска народна банка
Дирекция „Статистика“
Отдел „Финансови сметки и общоикономическа статистика“
пл. „Княз Александър I“ № 1
1000 София
България*